

JAVNE POLITIKE I PRIDRUŽIVANJE EURO- ZONI

Zdravko Petak,
zdravko.petak@fpzg.hr

Policy ciklus

1. POSTAVLJANJE POLITIČKOG DNEVNOG REDA – ODLUČIVANJE

- ✓ Definiranje prioriteta problema
- ✓ Definiranje glavnih ciljeva politike

2. FORMULACIJA/RAZVOJ

- ✓ Identifikacija opcija
- ✓ Procjena učinka opcija
- ✓ Razrada politike - izrada instrumenta (propisa)
- ✓ Procjena učinka propisa

3. LEGITIMIRANJE

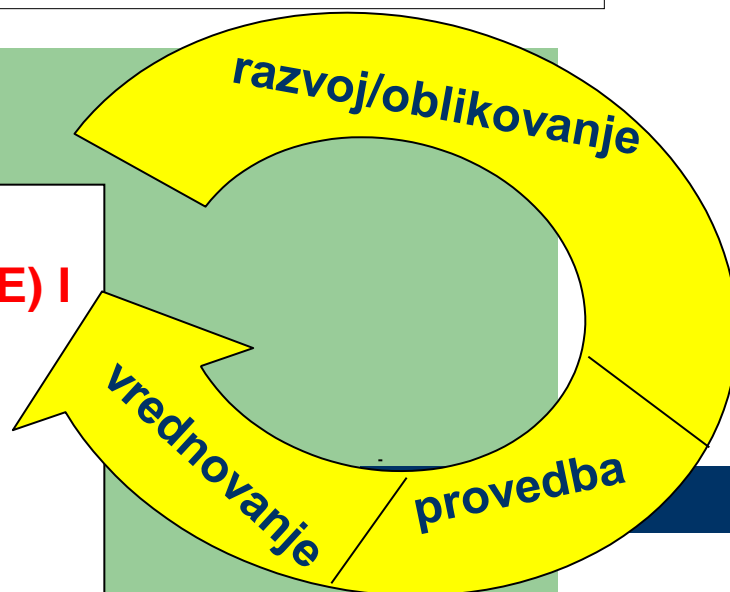
- ✓ Donošenje političke odluke
- ✓ Promocija i prihvaćanje politike

4. IMPLEMENTACIJA (PROVEDBA)

- ✓ Administracija, koordinacija
- ✓ Monitoring (praćenje) kvalitete provedbe i izravnih rezultata

5. EVALUACIJA (VREDNOVANJE) I PROMJENA

- ✓ Procjena rezultata
- ✓ Prijedlozi za nastavak, izmjene ili okončanje politike

Klasifikacija javnih politika

- ❑ **Politike klasičnih državnih resora** ⇒ pravosuđe, ustroj javne uprave, imigracijska politika itd.
- ❑ **Ekonomске politike** ⇒ makro-ekonomska politika, investicijska politika, politika regulacije financijskih tržišta itd.
- ❑ **Socijalne politike** ⇒ mirovinska, zdravstvena, obrazovna politika itd.
- ❑ **Sektorske politike** ⇒ poljoprivredna, energetska, politika zaštite okoliša, prometna itd.

Javno upravljanje (*governance*) i javne politike

- ❑ **Provedbeni kapacitet javnog upravljanja** (*executive capacity*) ⇒ izvršni kapacitet tijela javne vlasti da formuliraju i provedu djelotvorne politike za zajednicu (*policy*)
- ❑ **Provedbena odgovornost javnog upravljanja** (*executive accountability*) ⇒ kompetencije građana, zakonodavnih tijela i intermedijarnih organizacija (udruge poslodavaca i sl.) da im tijela izvršne vlasti polože račune

Provedbeni kapacitet javnog upravljanja

- ❑ **1. Davanje smjera javnom upravljanju**
 - *Strateški kapacitet*
 - *Međuministarska koordinacija*
 - *Oblikovanje politika temeljem dokaza*
 - *Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću*
 - *Koherentno komuniciranje politika*
- ❑ **2. Djelotvornost implementacije**
 - *Djelotvornost vlade u ostvarivanju ciljeva*
 - *Povezanost vlade i linijskih ministarstava*
 - *Vlada i niže razine vlasti*

Kapacitet davanja smjera politikama/javnom upravljanju

❑ **1. Strateški kapacitet**

- *Strateško planiranje*
- *Uključenost znanstvenika i eksperata u savjetovanja*

❑ **2. Međuministarska koordinacija**

- *Razina ekspertize ureda premijera/užeg kabineta vlade*
- *Ima li ured premijera mogućnost vraćanja regulativnih prijedloga na temelju policy procjene*

Provedbeni kapacitet javnog upravljanja

□ Međuministarska koordinacija

- *Do koje mjere linijska ministarstva svoje prijedloge regulacije rade u skladu s temeljnim preporukama užeg kabineta vlade*
- *Do koje se mjere prijedlozi regulacije filtriraju i koordiniraju na unutarnjim vladinim odborima prije same sjednice vlade*
- *Koordinacija prijedloga regulative između linijskih ministarstava*

Kapacitet davanja smjera politikama/javnom upravljanju

- ❑ **3. Odlučivanje zasnovano na dokazima**
(evidence-based policy-making)
- *Primjena procjene učinka propisa (RIA – regulatory impact assessment)*
- *Osigurava li provođenje učinka propisa sudjelovanje svih relevantnih dionika, transparentnost i postoji li vrednovanje kvalitete čitavog procesa od nekog neovisnog tijela*

Kapacitet davanja smjera politikama/javnom upravljanju

- ❑ **4.** Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću radi potpore vladinoj politici
- ❑ **5.** Koherentno komuniciranje vladinih politika

Djelotvornost implementacije

- ❑ **1. Djelotvornost vlade u ostvarivanju proklamiranih ciljeva**

- ❑ **2. Linijska ministarstva i vlada**
 - *Vežanost ministarstava uz vladinu politiku*
 - *Do koje mjere vlada može pratiti provedbu politika sektorskih ministarstava*
 - *Mogućnost praćenja agencija*

Djelotvornost implementacije

- ❑ **3. Na koji se način određuje raspodjela ovlasti drugim razinama vlasti**
 - *Postoji li adekvatno financiranje decentraliziranih funkcija*
 - *Do koje mjere regionalne i lokalne vlasti mogu provesti politiku koja je u njihovoj nadležnosti*
 - *Nacionalni standardi – osigurava li vlada jednake standarde u pružanju javnih usluga*

Politička ekonomija vladinih reformi

Alesina, S. Ardagna i F. Trebbi, „Who Adjusts and When? The Political Economy of Reforms”, *IMF Staff Papers* 53, 2006: 1-29.

- ❑ **Postoje 4 situacije kada vlade poduzimaju reforme**
 - Kada se pojave ozbiljne krize
 - U trenutku preuzimanja vlasti
 - U slučajevima kada su dovoljno jake i stabilne
 - Kada je izvršna vlast suočena s razmjerno malo ograničenja

Politička ekonomija vladinih reformi

J.S. Hellman, „The Politics of Partial Reform in Postcommunist Transition”, *World Politics* 50 (2): 203-234.

- ❑ **Zašto u nekim zemljama dolazi do parcijalnih reformi ili potpunog izostanka reformi?**
- **Ukotvljeni interesi elita i ranjivih interesnih skupina s kojima su elite uspostavile klijentelističke aranžmane, da se ne pristupi bilo kakvih značajnijim promjenama**

Politička ekonomija vladinih reformi

T. Börzel, „When Europe hits ... beyond its borders: Europeanization and the near abroad”, *Comparative European Politics* 29 (2): 394-413.

- ❑ **Koncept slabih država (*weak states*)** ⇒ države koje imaju nizak kapacitet da formuliraju i provedu vlastite javne politike (*weak state capacity*)
- ❑ **Koncept slabih društava** ⇒ niska razina horizontalnih aktera u oblikovanje javnih politika